**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**
**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ**
**«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ РАКЕТНО-КОСМІЧНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ**
**ДНІПРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**
**ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА»**

**Циклова комісія** Бухгалтерського обліку та суспільних дисциплін

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
Заступник директора
з навчальної роботи
_____ Світлана ЛАНСЬКА
« 7 » вересня 2026 р.

# ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

## *Історія України*

**для здобувачів фахової передвищої освіти**

| | |
|---|---|
| **освітньо-професійний ступінь** | фаховий молодший бакалавр |
| **галузь знань** | D Бізнес, адміністрування та право |
| **спеціальність** | D1 Облік і оподаткування |
| **освітньо-професійна програма** | Бухгалтерський облік |
| **відділення** | Комп’ютерних технологій та систем |
| **група** | БО-25-1 |
| **вид освітнього компонента** | Обов'язкова |
| **Розробник** | *Ольга Григор’єва, викладач навчальної дисципліни «Історія України», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист* |

Програму розглянуто та ухвалено на засіданні циклової комісії
Бухгалтерського обліку та суспільних дисциплін
_____ О. ГРИГОР’ЄВА
(підпис) (ініціал та прізвище)
Протокол № 1 від « 31 » серпня 2026 року

УЗГОДЖЕНО із методистом відділення
_____ А. КОЗЕЛЬСЬКА
(підпис) (ініціал та прізвище)

**Дніпро**
**2026 рік**

# АНОТАЦІЯ

Програма вивчення навчальної дисципліни «*Історія України*» складена відповідно до освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти «*Бухгалтерський облік*», для студентів спеціальності *D1 Облік і оподаткування* освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

**Предметом вивчення** навчальної дисципліни є процес формування та розвитку українського народу, його діяльності в усіх сферах суспільно-політичного життя з давніх часів до сьогодення; сукупність політичних суспільно-економічних, міжнародних, етнонаціональних, культурних та релігійних чинників, які в різні періоди історії формували українську націю, впливали на розвиток державності.

**Міждисциплінарні зв'язки**: Основи філософських знань (філософія, релігієзнавство), Держава і ринок, Основи правознавства.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

**Модуль 1** ІСТОРІЯ УКРАЇНИ З НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО ПОЧАТКУ ХХ ст.

**Модуль 2** УКРАЇНА МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ (1914 – 1939)*

– **Змістовий модуль 2.1** Україна в боротьбі за відновлення державності (1914 – 1921 рр.)*

– **Змістовий модуль 2.2** Українські землі в складі інших держав в 1921 – 1939 рр.*

**Модуль 3** ІСТОРІЯ УКРАЇНИ СЕРЕДИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ ст.*

– **Змістовий модуль 3.1** Україна в складі СРСР.*

– **Змістовий модуль 3.2** Україна на шляху та в умовах незалежності.*

***** - модулі, які інтегруються з освітньою програмою профільної середньої освіти з «Історії України».

# 1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| | | |
|---|---|---|
| **Шифр за ОПП/ Назва** | ОК1.9 Історія України* | |
| **Загальна кількість годин** | 120 | |
| **Кількість кредитів ECTS** | 4.0 | |
| **Модулів/змістових модулів** | 3/3 | |
| **Рік підготовки** | 2-й | |
| **Семестр** | III-й | IV-й |
| **Лекції** | 10+28* год. | 30*год. |
| **Практичні, семінарські** | 8+2* год. | год. |
| **Лабораторні** | год. | год. |
| **Самостійна робота** | 12+15* год. | 15*год |
| **Вид контролю** | | |
| **Покликання на електронний курс в Moodle** | *https://moodle.krkm.dnu.edu.ua/course/view.php?id=347* | |
| **Контактна інформація викладача у корпоративному середовищі Google Workspace for Education** | *Ольга Григор'єва*<br>*olga.grigoreva@krkm.dnu.edu.ua* | |

***** - години, які інтегруються з освітньою програмою профільної середньої освіти з «Історії України».

## 2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета** навчальної дисципліни «Історія України»:

– комплексне осмислення студентами минулого України на основі опанування фактичного матеріалу. Вивчення студентами закономірностей політичних і соціально-економічних процесів, що відбуваються на її території, суті політичних вчень і формування української нації, проблем і перспектив розвитку української державності.

**Завдання:**

– поглиблення інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей та умінь;

– набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності Українського народу, значення європейських культурних і правових традицій, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів Української держави;

– розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом;

– спонукати до усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності своєї держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;

– долучення до духовних надбань і цінностей українського й інших народів;

– сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України.

**Дисципліна забезпечує здобуття таких компетентностей згідно з ОПП:**

| Компоненти ОПП | Компетентності випускника |
|---|---|
| ЗК01. | Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. |
| ЗК02. | Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. |
| ЗК03. | Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і |

| | |
|---|---|
| | письмово. |
| ЗК05. | Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. |
| ЗК06. | Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. |

**Результати навчання за дисципліною відповідають результатам навчання освітніх компонентів ОПП :**

| Компоненти ОПП | Результати навчання |
|---|---|
| РН21. | Зберігати та примножувати моральні, культурні цінності, формувати гідне ставлення до надбань історії та національної культури. |

# 3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| 4 Назви змістових модулів і тем | Кількість навчальних годин | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | усього | аудиторні | з них | | | самостійна робота студентів |
| | | | лекції | практичні, семінарські заняття | лабораторні заняття | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| **Семестр ІІІ** | | | | | | |
| **Модуль 1** ІСТОРІЯ УКРАЇНИ З НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО ПОЧАТКУ ХХ ст. | | | | | | |
| Тема 1.1 Вступ. Найдавніша історія України | 4 | 2 | 2 | | | 2 |
| Тема 1.2 Українські землі княжої доби (IX – XIV ст.) | 6 | 4 | 2 | 2 | | 2 |
| Тема 1.3 Литовсько-польська доба української історії (XIV – перша половина XVII ст.) | 6 | 4 | 2 | 2 | | 2 |
| Тема 1.4 Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Українська козацька держава (сер. XVII – кінець XVIII ст.) | 7 | 4 | 2 | 2 | | 3 |
| Тема 1.5 Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.) | 7 | 4 | 2 | 2 | | 3 |
| ***Разом за модулем 1*** | ***30*** | ***18*** | ***10*** | ***8*** | | ***12*** |
| **Модуль 2** ІСТОРІЯ УКРАЇНИ МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ (1914 – 1939)* | | | | | | |
| **Змістовий модуль 2.1** Україна в боротьбі за відновлення державності (1914 – 1921 рр.)* | | | | | | |
| Тема 2.1.1 Україна в роки Першої світової війни* | 6 | 4 | 4 | | | ***2*** |
| Тема 2.1.2 Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави – Української Народної Республіки* | 10 | 8 | 6 | ***2*** | | ***2*** |
| Тема 2.1.3 В боротьбі за українську незалежність* | 9 | 6 | 6 | | | ***3*** |
| ***Разом за змістовим модулем**** | 25* | 18* | 16* | ***2**** | | ***7**** |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Змістовий модуль 2.2** Українські землі в складі інших держав (1921 – 1939 рр.)* | | | | | | |
| Тема 2.2.1 Україна у складі тоталітарної імперії – Союзу Радянських Соціалістичних Республік* | 12 | 8 | 8 | | | ***4*** |
| Тема 2.2.2 Західноукраїнські землі в міжвоєнний період* | 8 | 4 | 4 | | | ***4*** |
| ***Разом за змістовим модулем**** | ***20**** | ***12**** | ***12**** | | | ***8**** |
| ***Разом за модулем 2**** | ***45**** | ***30**** | ***28**** | ***2**** | | ***15**** |
| **Усього годин за семестр** | **30+45*** | **18+30*** | **10+28*** | **8+2*** | | **12+15*** |
| **Семестр IV** | | | | | | |
| **Модуль 3** ІСТОРІЯ УКРАЇНИ СЕРЕДИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ ст.* | | | | | | |
| **Змістовий модуль 3.1** Україна в складі СРСР* | | | | | | |
| Тема 3.1.1 Україна в роки Другої світової війни* | **8** | **6** | **6** | | | **2** |
| Тема 3.1.2 Україна в повоєнний період* | **6** | **4** | **4** | | | **2** |
| Тема 3.1.3 Україна в умовах десталінізації* | **6** | **4** | **4** | | | **2** |
| Тема 3.1.4 Україна в період системної кризи Союзу Радянських Соціалістичних Республік.* | **6** | **4** | **4** | | | **2** |
| ***Разом за змістовим модулем**** | **26*** | **18*** | **18*** | | | **8*** |
| **Змістовий модуль 3.2** Україна на шляху та в умовах незалежності* | | | | | | |
| Тема 3.2.1 Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних Республік.* | **6** | **4** | **4** | | | **2** |
| Тема 3.2.2 Розвиток України як незалежної держави* | **6** | **4** | **4** | | | **2** |
| Тема 3.2.3 Європейський вибір України. Російсько-українська війна* | **7** | **4** | **4** | | | **3** |
| ***Разом за змістовим модулем**** | **19*** | **12*** | **12*** | | | **7*** |
| ***Разом за модулем 3**** | **45*** | **30*** | **30*** | | | **15*** |
| **Усього годин** (у відповідності з навчальним планом) | **120 (30+90*)** | **18+60*** | **10+58*** | **8+2*** | | **12+30*** |

***** - модулі, теми та години, які інтегруються з освітньою програмою профільної середньої освіти з «Історії України».

# 4 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## 4.1 Аудиторні заняття

| № з/п | Назва змістових модулів, тем, зміст занять | Вид заняття | Кількість годин | Перелік навчально-методичної літератури |
|---|---|---|---|---|
| **Семестр ІІІ** | | | | |
| **Модуль 1** ІСТОРІЯ УКРАЇНИ З НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО ПОЧАТКУ ХХ ст. | | | | |
| Тема 1.1 Вступ. Найдавніша історія України | | | | |
| 1 | Вступ<br>Предмет і завдання курсу історії України. Історіографія та основні джерела курсу історії України. Проблеми періодизації історії України. | Вступна лекція | 2 | [Д5] ст.14-30<br>[Д1] ст.14-19 |
| Тема 1.2 Українські землі княжої доби (IX – XIV ст.) | | | | |
| 2 | Русь-Україна IX – у першій половині XI ст. Концепції походження держави Русь та її назви. Еволюція політичного устрою. Соціально – економічний розвиток. Етнічний розвиток. | Оглядова лекція | 2 | [1] ст.35-44<br>ст.50-64<br>[Д4] ст.9-36<br>[Д6] ст.49-96 |
| 3 | Галицько-Волинська держава. Королівство Руське.<br>Причини і етапи феодальної роздробленості. Монгольська навала. Політичний, соціальний та економічний розвиток в XII - першій половині XIV століть. | Семінар-бесіда | 2 | [1] ст.45-50<br>ст.65-70<br>[Д1] ст.49-71<br>[Д2] ст.30-52<br>[Д5] ст.48-52<br>[Д6] ст.112-127 |
| Тема 1.3 Литовсько-польська доба української історії (XIV – перша половина XVII ст.) | | | | |
| 4 | Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV – перша половина XVII ст.).<br>Включення українських земель до складу сусідніх держав. Політика великих литовських князів на українських землях.<br>Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська та Городельська унії. Люблінська унія та її наслідки для України. Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Посилення національно-релігійного гноблення. Православні братства в Україні. Культурно-релігійні рухи кінця XVI – першої половини XVII століть. П.Могила. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу.<br>Політичний устрій та соціально-економічні відносини. Магдебурзьке право. Литовські статути. | Оглядова лекція | 2 | [1] ст.70-88<br>[Д1] ст.72-80<br>[Д2] ст.53-78<br>[Д5] ст.63-71<br>[Д6] ст.162-202 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 5 | Українське козацтво: причини та джерела появи. Створення Запорізької Січі. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі. Основні етапи розвитку козацької державності. Реєстрове козацьке військо. Піднесення козацтва в другій половині XVI століття. Боротьба козацтва з турками і татарами. Гетьман П. Сагайдачний. Хотинська війна. Козацькі повстання. Причини поразки та наслідки повстань. | Семінар - бесіда | 2 | [1] ст.89-100<br>[Д1] ст.80-101<br>[Д2] ст.88-93<br>[Д5] ст.72-82<br>[Д6] ст.206-229 |
| Тема 1.4 Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Українська козацька держава (середина XVII – кінець XVIII ст.) | | | | |
| 6 | Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення української козацької держави.<br>Причини, характер, рушійні сили, основні концепції періодизації, головні події визвольної війни. Історичне значення Визвольної війни. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б. Хмельницького. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій літературі. | Семінар - бесіда | 2 | [1] ст.101-112<br>[Д1] ст.102-118<br>[Д2] ст.102-116<br>[Д5] ст.84-94<br>[Д6]ст.371-443 |
| 7 | Становище Гетьманщини в другій половині XVII - XVIII ст.<br>Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І. Виговського. Гадяцька унія. Битва під Конотопом. Гетьманування Юрія Хмельницького. Поглиблення руйнівних процесів в Українській державі. Спроби об'єднання українських земель. П. Дорошенко, І. Самойлович. Стабілізація політичного життя в Україні в кінці XVII століття. Гетьман І. Мазепа. Ліквідація Запорізької Січі. Конституція П. Орлика 1711 року. Політика щодо України Петра І. Правління гетьманського уряду (1735-1750). Гетьман К. Розумовський. Посилення антиукраїнської політики російського царизму в II половині XVIII ст. Історичне значення Існування Української Гетьманської держави другої половини XVII-XVIII століття | Оглядова лекція | 2 | [1] ст.112-127<br>[Д1] ст.118-155<br>[Д2]ст.117-150<br>[Д5] ст.94-116<br>[Д6]ст.444-511<br>602-640 |
| Тема 1.5 Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій (кінець XVIII – перша половина XIX ст.) | | | | |
| 8 | Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Адміністративно-територіальний устрій українських земель. Криза кріпосництва і розвиток | Оглядова лекція | 2 | [1] ст.140-161<br>[Д1] ст.196-227<br>[Д2]ст.151-168<br>[Д3]ст.35-110<br>[Д5] ст.138-159 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | капіталістичних відносин. У. Кармелюк. Участь України в зовнішньополітичних акціях Російської імперії. Політика австрійського уряду щодо українців. Продовження реформ Марії-Терези Йосифом II, їх роль у розвитку національно-культурного життя Галичини та Буковини. Початковий етап національного відродження. | | | |
| 9 | Становлення української модерної нації наприкінці XIX – на початку XX ст. Причини політизації українського національного руху. Загальні особливості політичного етапу українського націотворення. Перетворення Східної Галичини на «український П'ємонт». Початок політичної стадії українського націотворення в Наддніпрянщині. Братерство тарасівців. Утворення перших українських політичних партій в Наддніпрянщині, їх ідеологія і діяльність. Українські політичні партії в період революції 1905 – 1907 рр., столипінської реакції та нового революційного піднесення. Українське культурництво на початку XX ст. | Семінар з прослухо вуванням доповідей | 2 | [1] ст.162-183<br>[Д1] ст.228-254<br>[Д2] ст.178-201<br>[Д3]ст.111-183<br>[Д5] ст.159-173 |
| **Усього годин за модулем** | | | **18** | |
| **Модуль 2** ІСТОРІЯ УКРАЇНИ МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ (1914 – 1939)* | | | | |
| **Змістовий модуль 2.1** Україна в боротьбі за відновлення державності (1914 – 1921 рр.)* | | | | |
| | Тема 2.1.1 Україна в роки Першої світової війни*<br>Перша світова війна та український національний рух. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914–1917 рр. Російський окупаційний режим на підвладних Австро-Угорщині українських теренах. Вплив Першої світової війни на світогляд, політичні орієнтири українців та економіку України. | | **4*** | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Тема 2.1.2 Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави – Української Народної Республіки*<br>Початок Української революції. Утворення Центральної Ради. І та ІІ Універсали Центральної Ради. Загострення конфлікту Центральної Ради з Тимчасовим урядом Росії. Прихід до влади більшовиків у Росії. ІІІ Універсал УЦР. Українська Народна Республіка (УНР). Перша війна радянської Росії з УНР. IV Універсал. Проголошення незалежності УНР. Радянська окупація України. Мирний договір із Центральними державами у Брест-Литовську. Вступ військ Німеччини й Австро-Угорщини на територію УНР. Розпуск УЦР. Здобутки і прорахунки УЦР у державотворчому процесі. | | **8*** | |
| | Тема 2.1.3 В боротьбі за українську незалежність*<br>Внутрішня та зовнішня політика Української Держави гетьмана П. Скоропадського. Зародження повстанського руху. Утворення Директорії. Відновлення УНР. Розпад Австро-Угорської імперії. Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР. Україна в умовах зовнішньої агресії. Друга війна УНР з радянською Росією. Уроки державотворчих процесів. Поразка українського визвольного руху. Радянська окупація України. Політика «воєнного комунізму». Воєнні дії на території України 1919 – 1921 рр. | | **6*** | |
| **Усього годин за змістовим модулем** | | | **18*** | |
| **Змістовий модуль 2.2** Українські землі в складі інших держав (1921 – 1939 рр.)* | | | | |
| | Тема 2.2.1 Україна у складі тоталітарної імперії – Союзу Радянських Соціалістичних Республік*<br>Впровадження непу в Україні. Голод 1921—1923 рр. Утворення СРСР. Статус України. Українізація (коренізація). Релігійне життя в Україні. Перехід до форсованої індустріалізації. Згортання непу. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Голодомор 1932 - 1933 рр. в Україні. «Закон про п’ять колосків». Масштаби та наслідки Голодомору. Демографічні втрати. Формування культу особи Й. Сталіна. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання. Політичні процеси 1920-х – початку 1930-х рр. Згортання українізації. Конституція УРСР 1937 р. «Розстріляне відродження». Ідеологізація національно-культурного життя радянської | | **8*** | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | України. Політика держави щодо церкви та її наслідки. Ліквідація УАПЦ. | | | |
| | Тема 2.2.2 Західноукраїнські землі в міжвоєнний період*<br>Правовий статус українських земель у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини. Економічне і соціальне становище населення. Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Українські політичні партії та організації: УНДО, УВО, ОУН, УНП. Карпатська Україна. «Карпатська Січ». А. Волошин. | | **4*** | |
| | **Усього годин за змістовим модулем *** | | **12*** | |
| | **Усього годин за модулем 2*** | | **30*** | |
| | **Семестр IV** | | | |
| | **Модуль 3** ІСТОРІЯ УКРАЇНА СЕРЕДИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ ст.* | | | |
| | **Змістовий модуль 3.1** Україна в складі СРСР* | | | |
| | Тема 3.1.1 Україна в роки Другої світової війни*<br>Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. «Радянізація/совєтизація» Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії у 1939– 1940 рр. Політичне та соціально-економічне становище в Україні напередодні німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941–1942 рр. Тактика «випаленої землі» та інші злочини комуністичного тоталітарного режиму.<br>Нацистський «новий порядок» в Україні. Голокост. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Вигнання нацистських загарбників з України. Відновлення тоталітарного імперського режиму в УРСР. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Ціна війни для України. Культура в роки війни. | | **6*** | |
| | Тема 3.1.2 Україна в перші повоєнні роки*<br>Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Післявоєнна відбудова в Україні. Голод 1946–1947 рр.<br>Суспільно-політичне життя та культура в перші повоєнні роки. «Ждановщина» в Україні. Кампанії боротьби проти «українських буржуазних | | **4*** | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | націоналістів» і «безрідних космополітів». «Радянізація» західних областей УРСР у 1944 – 1950-х рр. Посилення репресій. Національно-визвольний рух у 1944–1950-х рр. Депортації українців у 1944–1951 рр. | | | |
| | Тема 3.1.3 Україна в умовах десталінізації* Внутрішньополітична ситуація в УРСР у першій половині 1950-х рр. Входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в суспільно-політичному житті. Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація. Суперечливість процесу реабілітації жертв політичних репресій. Ліквідація ГУЛАГу. Соціально-економічний розвиток України у другій половині 1950-х – на початку 1960-х рр.. Соціальні наслідки економічної політики другої половини 1950-х – першої половини 1960-х рр. Зародження опозиційного руху в Україні. «Шістдесятництво». Зародження дисидентського руху. Антирежимні виступи 1960-х рр.Особливості розвитку культури. Продовження політики російщення. Антирелігійні кампанії. | | **4*** | |
| | Тема 3.1.4 Україна в період системної кризи Союзу Радянських Соціалістичних Республік.* Політико-ідеологічна криза системи. Зміни в системі влади. Неосталінізм. Конституція УРСР 1978 р. Наростання економічної кризи. Життєвий рівень населення. Активізація дисидентського руху: течії, форми та методи боротьби. Кримські татари в боротьбі за повернення на батьківщину.Розвиток освіти та науки. Формування опозиційних течій у культурі. | | **4*** | |
| **Усього годин за змістовим модулем *** | | | **18*** | |
| **Змістовний модуль 3.2** Україна на шляху та в умовах незалежності.* | | | | |
| | Тема 3.2.1 Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних Республік.* Політика «перебудови-прискорення-гласності» та її наслідки в УРСР. Чорнобильська катастрофа. Активізація національно-демократичного руху. Утворення неформальних громадських організацій і груп. «Декларація про державний суверенітет України». «Революція на граніті». Формування багатопартійності. Відновлення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної | | **4*** | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Республіки (Кримської АРСР). Створення Меджлісу кримськотатарського народу.<br>Україна під час спроби державного перевороту в СРСР. «Акт проголошення державної незалежності України». Всеукраїнський референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. | | | |
| | Тема 3.2.2 Розвиток України як незалежної держави*<br>Державотворчі процеси в умовах незалежності України. Президент України Леонід Кучма. Конституція України 1996 р. Багатовекторність зовнішньої політики України та її наслідки. Вступ України до Ради Європи. «Помаранчева революція». Віктор Ющенко. Конституційна реформа 2004 р. Основні тенденції суспільно-політичного життя в 2005–2009 рр. Проголошення Україною курсу на євроатлантичну інтеграцію. | | **4*** | |
| | Тема 3.2.3 Європейський вибір України. Російсько-українська війна*<br>Спроби формування авторитарного режиму в 2010–2013 рр. Євромайдан. Революція Гідності. Крах режиму Віктора Януковича. Небесна Сотня. Президентські та парламентські вибори 2014 р. Початок війни РФ проти України: окупація, анексія Криму, збройна агресія на сході України. Перебіг бойових дій. Мінські домовленості. Міжнародна підтримка України в умовах війни. Соціально-економічний розвиток України. Розвиток української культури. Утворення канонічної автокефальної Православної церкви України (ПЦУ).<br>Президентські вибори 2019 р. Обрання Володимира Зеленського Президентом України. Широкомасштабне вторгнення російських військ на терени України: перебіг, результати. Злочини геноциду та воєнні злочини РФ проти України. Особливості культурного розвитку України останнього десятиліття. | | **4*** | |
| **Усього годин за змістовим модулем*** | | | **12*** | |
| **Усього годин за модулем 3*** | | | **30*** | |

***** - модулі, теми та години, які інтегруються з освітньою програмою профільної середньої освіти з «Історії України».

## 4.2 Самостійна робота студента

4.2.1 Перелік тем для самостійного вивчення

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|---|---|---|
| 1 | Тема 1.1 Найдавніша історія України | 2 |
| 2 | Тема 1.3 Культурно-релігійні рухи кінця XVI – першої половини XVII століть. | 2 |
| 3 | Тема 1.5 Адміністративно-територіальні зміни на українських землях наприкінці XVIII – на початку XIX ст. | 2 |
| 4 | Тема 1.5 Україна на початку XX ст. | 2 |
| | **Разом** | **8** |

4.2.2 Розрахунок часу для самостійної роботи студента за видами

| № з/п | Вид роботи | Кількість годин |
|---|---|---|
| 1 | Опрацювання програмного матеріалу, що викладається на лекціях | 2+20* |
| 2 | Підготовка до лабораторних робіт | |
| 3 | Підготовка до практичних та семінарських занять | 2+2* |
| 4 | Виконання індивідуальних завдань (рефератів, творчих, розрахунково-графічних робіт, презентацій тощо) | |
| 5 | Підготовка до контрольних заходів | 4* |
| 6 | Курсовий проєкт | |
| 7 | Підготовка до підсумкового контролю | 4* |
| | Разом | 4+30* |

***** - години, які інтегруються з освітньою програмою профільної середньої освіти з «Історії України».

# 5 ОПИС МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Модульно-рейтингова система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з дисципліни «Історія України» передбачає наступні види контролю:

1) **поточний** – здійснюється у формі **усного опитування на семінарських заняттях** та контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом (перевірка **виконання самостійних письмових робот**).

2) **тематичний** – перевірка знань, умінь, навичок, оволодіння матеріалом значного обсягу у **формі тестування** (за період вивчення теми змістового модуля);

3) **рубіжний** – контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини програми навчальної дисципліни змістового модуля;

4) **модульний** – узагальнений підсумок всіх контрольних заходів за змістовний модуль;

**Модульний контроль** формується за результатами інших видів контролю якості освіти студентів, які застосовувались протягом вивчення змістового модуля.

Основним принципом оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з дисципліни «Історія України » є використання 100-бальної системи та переведення оцінок у 4-бальну та ECTS.

В процесі навчання студенти можуть отримати заохочувальні бали, які нараховуються за виконання творчих робіт з дисципліни (наприклад, участь в олімпіадах, творчих конкурсах, доповіді на відповідних студентських конференціях з тематики дисципліни тощо). Сума заохочувальних балів не може перевищувати 20 балів за семестр.

Рейтингова оцінка за змістовний модуль визначається як сума балів за кожний вид навчальної діяльності студента протягом модуля.

## 5.1 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

| Поточне тестування та самостійна робота | | | | | | сума |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Змістовний модуль 1 | | | | | | 100 |
| Т 1.1 | Т 1.2 | Т 1.3 | Т 1.4 | Т 1.5 | РК | |
| 10 | 15 | 20 | 15 | 20 | 20 | |

Т1.1, Т1.2 ... – теми змістових модулів.

РК – рубіжний контроль

# 6 СХЕМА ФОРМУВАННЯ ОЦІНКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

## 6.1 ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ:

**Поточний контроль**

| **Форма оцінювання** | **Максимальна кількість балів** |
|---|---|
| Семінарські заняття | 4 х 10=40 |
| Виконання самостійних письмових робот | 4 х 5=20 |
| Тематичний контроль (тестування) | 4 х 5=20 |
| Рубіжний контроль (тестування) | 20 |
| **Максимальна кількість балів за поточне оцінювання** | **100** |

## 6.2 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

**Критерії оцінювання виступів на семінарських заняттях**

| Оцінка | Бали | Критерій |
|---|---|---|
| 2 | 0 | Студент може відтворити 2-3 події, дати, історичні постаті; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності. |
| | 1 | Студент може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами, слабко орієнтується в хронології подій; має лише загальне уявлення про історичну карту. |
| 3 | 2 | Студент має початковий рівень знань; описує історичні події без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити логіку та хронологію подій, слабко орієнтується в поняттях; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу. |
| | 3 | Студент знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, формулює історичні поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді карти, схеми; відповіді непослідовні та нелогічні. |
| | 4 | Студент самостійно дає більшість визначень, самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, може поверхово аналізувати історичні події та явища і робити певні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, володіє хронологією подій; користується додатковими джерелами (хрестоматія, карта, журнально-газетні публікації, комп'ютерні програми, Інтернет. |

| | | |
|---|---|---|
| 4 | 5 | Студент правильно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, оцінює діяльність історичних постатей, наводить власні приклади на підтвердження висловленої думки; правильно використовує історичну термінологію. |
| | 6 | Студент має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору історичного взаємозв'язку; синхронізує історичні події; досконало володіє історичною та політичною картою; формулює та чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого студента. |
| | 7 | Студент вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно аналізує та систематизує історичні явища; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці історико-політичних явищ; чітко тлумачить поняття. |
| 5 | 8 | Студент має глибокі та повні знання історичних подій, явищ, лідерів; може визначити тенденції та протиріччя історичних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну. |
| | 9 | Студент має глибокі та повні знання історичних подій, явищ, лідерів; може визначити тенденції та протиріччя історичних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну. |
| | 10 | Студент має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє власні неординарні судження щодо історичних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу історичних явищ. |

# Критерії оцінювання виконання самостійних письмових робот

| Оцінка | Бали | Критерій |
|---|---|---|
| **2** | **0-2** | Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами, слабко орієнтується в хронології подій; відсутні сформовані уміння та навички. |
| **3** | **3** | Студент знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навики роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює історичні поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології. |
| **4** | **4** | Студент вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно користується додатковими джерелами історичної інформації (хрестоматія, карта, журнально-газетні публікації, комп'ютерні програми, Інтернет); правильно використовує історичну термінологію; самостійно аналізує та систематизує історичні явища; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання. |
| **5** | **5** | Студент має системні знання, вміє їх самостійно набувати, використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно складає таблиці та схеми; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в письмовій формі; активно використовує знання в практичній діяльності. |

## Критерії оцінювання виконання тестових завдань

| Відсоток правильних відповідей | Модульний контроль | Тематичний контроль |
|---|---|---|
| **0 - 5 %** | **1** | **2** |
| **6 – 10 %** | **2** | |
| **11 -15 %** | **3** | |
| **16 - 20 %** | **4** | |
| **21 - 25%** | **5** | |
| **26 - 30 %** | **6** | |
| **31 - 35 %** | **7** | |
| **36 - 40 %** | **8** | |
| **41 - 45 %** | **9** | |
| **46 - 50 %** | **10** | |
| **51 - 55 %** | **11** | |
| **56 - 59 %** | **12** | |
| **60 – 65 %** | **13** | **3** |
| **66 – 69 %** | **14** | |
| **70 – 73 %** | **15** | |
| **74 – 80 %** | **16** | **4** |
| **81 – 85 %** | **17** | |
| **86 – 89 %** | **18** | |
| **90 – 95 %** | **19** | **5** |
| **96 -100 %** | **20** | |

## ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою | |
|---|---|---|---|
| | | За 4-бальною шкалою | За 12-бальною шкалою |
| 98-100 | **A** | відмінно | 12 |
| 94-97 | | | 11 |
| 90-93 | | | 10 |
| 85-89 | **B** | добре | 9 |
| 80-84 | **BC** | | 8 |
| 74-79 | **C** | | 7 |
| 70-73 | **D** | задовільно | 6 |
| 64-69 | **DE** | | 5 |
| 60-63 | **E** | | 4 |
| 35-59 | **FX** | незадовільно | 3 |
| 17-34 | **F** | | 2 |
| 0-16 | | | 1 |

# 7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

*Складові навчально-методичного комплексу містять*

1 Програму навчальної дисципліни (силабус);
2 Плани проведення лекцій (методичні матеріали, конспекти лекцій), семінарів;
3 Методичне забезпечення самостійної роботи студентів (плани самостійного опрацювання літератури та вивчення тем);
4 Пакети завдань для проведення контрольних робіт (комплексної чи директорської);
5 Пакети завдань для поточного опитування та перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу.

# 8 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

**Основна:**

1. Бойко О.Д. Історія України [Текст] / О.Д. Бойко.– К.:Академвидав, 2023. – 715 с.

**Додаткова:**

1. Бакалець О. А. Історія України з найдавніших часів до початку XXI століття. Підручник. (Конспекти лекцій, персоналії, таблиці, документи, хронологія, тести, словник). – Львів: «Магнолія-2006», 2024.- 597 с.
2. Брусакова О.В. Історія України [ Текст ]: Навчальний посібник / Брусакова О.В., Греченко В. А., Малютіна О. К. – Суми: Університетська книга, 2023. – 386 с.
3. Грицак Я. Нариси історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. [Текст] / Я. Грицак. – К.: Yakaboo Publishing, 2024. – 656 с.
4. Історія України та української культури: Навчальний посібник (у конспективному викладі). / Величко О.Б., Розовик О.Д. – К.: ВЦ «Кафедра», 2026. – 192 с.
5. Комаринська З.М. Історія України [ Текст ]: Навчальний посібник / З.М. Комаринська – Львів: Видавництво ПП «Магнолія 2006», 2025. – 451 с.
6. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України [Текст] / Н. Яковенко.– Харків: Фоліо, 2025. – 736 с.

## 9 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

| Посилання | Зміст |
|---|---|
| http://www.history.org.ua/ | **Інститут історії України НАН України** — науково-дослідний інститут НАН України, який вивчає широкий спектр проблем історії України. |
| https://www.libr.dp.ua/ | **Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія.** |
| https://www.istpravda.com.ua/ | **Історична Правда** — українське онлайнове суспільно-історичне, науково-популярне видання. Видання публікує матеріали про історію України та українців, росіян, поляків, євреїв, кримських татар, інших етносів, доля яких пов'язана з Україною. Від стародавніх часів до сьогодення. |
| https://uinp.gov.ua/ | **Український інститут національної пам'яті (УІНП)** — центральний орган виконавчої влади з реалізації державної політики у сфері відновлення та збереження національної пам'яті. |
| http://likbez.org.ua/ua/ | **«LIKБЕЗ. Історичний фронт»** — громадський просвітницький проект з популяризації історії України. |
| http://avr.org.ua | **Електронний архів українського визвольного руху -** електронний архів, що забезпечує відкритий доступ до електронних копій документів з історії українського визвольного руху у ХХ ст. |
| https://localhistory.org.ua/ | **«Локальна історія»** — науково-дослідницький історичний проект. |
| https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayina-incognita | **Україна Incognita -** один із найбільш наповнених інформацією краєзнавчих сайтів України. |
| https://history.vn.ua/ | **History \| Твоя електронна бібліотека** Цифровий помічник у навчанні. Підручники, розробки уроків, конспекти та багато іншого. |
| Музей війни | **Національний музей історії України в Другій світовій війні** |